

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrta leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Deželnozborske volitve.

Gotovo je, da bodo nemčurški agitatorji, ki jih razpošlje „Štajerč“-eva sodruga, najbolj hoteli slepiti volilce, da bi jih pridobili na svojo stran, s tem, češ, da se slovenski poslanci ne brigajo za svoje volilce, da ne gredo niti v deželni zbor v Gradec in da jim ni prav nič na skrbi blaginja volilcev. Ta „Štajerč“-eva druhal bo skušala v prvi vrsti izrabiti abstinenco naših poslancev v svoje umazane namene, s tem bo metala pesek v oči našim volilcem.

Tu je treba našim ljudem odpreti oči in jim razložiti, zakaj da so naši poslanci odšli iz deželne zbornice, zakaj niso prihajali k sejam. Krivi so bili edino Nemci, ker so jih v deželni zbornici nečuvno zasramovali in se jim rogali, če so vstali ter zahtevali pravice za spodnji del dežele ter podpor za svoje volilce. Drzna ošabnost Nemcev ni čisto pustila naših poslancev niti do besede, temveč z divjim vpitjem glušila njihov govor. To je bil vzrok, zakaj da so naši poslanci izostali iz Gradca ter napisali spomenico, v kateri so svojim volilcem navedli vzroke tega čina.

V prvi vrsti je poklicana vlada, da zavrne ošabnost nemške gospode in dá našemu narodu pravico. Državni zakoni dajo vendar enako pravico vsem avstrijskim narodom; kakšna država je torej Avstrija, ako pusti, da se njeni organi ne ravna po zakonih, da trpi cel narod veliko krivico?

Našim poslancem ne more torej zameriti noben človek, ako niso prihajali v Gradec, da bi se tam izpostavljali zasmehovanju nemške veščine, ki jim je onemogočila spolnjevati svojo dolžnost v korist svojih volilcev. Našim poslancem moramo torej pustiti slobodne roke, na kakšen način bodo iskali zadoščenje zase in za svoje volilce. Vladi na Dunaju seveda ni prav, da naših poslancev ni bilo v deželni zbor, da bi jim pa dala zadoščenja, da bi jim dala prilož-

nost spolnjevati svojo nalogo, to ji ni bilo mari. Predno bodo šli slovenski poslanci v deželni zbor, morajo zahtevati od vlade, naj izposluje, da bodo v stanu izvršiti svojo dolžnost. Oni naj stavijo vladi pogoj, pod katerim bodo šli v deželni zbor, in ta pogoj mora tudi vlada izpolniti, če ji je res na srcu blaginja vseh narodov.

Naši volilci bodo torej lahko povedali nemškutarskim agitatorjem v obraz, da so slovenski poslanci samo zato bili v abstinenci, ker jih je k temu prisilila krivičnost nemške nadvlade. „Štajerč“-eva stranka pa deluje še za povečanje te nemške moči, ker hoče spraviti v deželni zbor močnemškutarske baže, ki bi gotovo pristopili k nemški stranki, ter z njo tulili v eden rog. Ti močje bi se gotovo dali od Nemcev podkupiti, da bi popolnoma pozabili na to, po kaj so prišli v deželni zbor, ne upali bi se zahtevati pravic za svoje volilce v strahu, da se ne zamerijo Nemcem. „Štajerč“-eva stranka, ki se po krivici nazivlje kmetško stranko, deluje vedoma in hote na škodo naših kmetov; to je pokazala že vselej, kadar ji prišlo na to, da pokaže svojo pravo, biser-kravko, ki ni ležala na ničemer drugem, kakor, da slepi slovenske kmete, da jim z neumnimi članki meče pesek v oči.

To smo morali povedati našim kmetom, da se vedo zadržati napram nemčurškim agitatorjem, ko bodo prišli sladki kot med ter jih skušali z mamečimi obljubami dobiti na svojo stran. Naši kmetje naj volijo one poslance, ki jih bo imenoval shod volilnih mož; imenovali se bodo gotovo taki močje, ki se hočejo boriti za pravice našega rodu in za srečo svojih volilcev. Bodimo složni, ne dajmo se zapeljavati od nemčurških agitatorjev, skrbimo za čast slovenskega imena in poverimo ulogo našega zastopanja v Gradcu v roke možem, kojih geslo je: „Proč od Gradca“.

Germanska grabežljivost.

Načelo, da se je v dosego sebičnega cilja smeti poslužiti vsakršnega sredstva, se v današnji dobi izvaja čedalje brezobzirneje na vseh koncih in krajih. Skoro nikdo ne gleda več na to, ali škoduje svojemu bližnjemu na imetju ali dobrem imenu, le da ugaja svojemu živalskemu nagonu. Navodilo: „Kar tebi dobro ne stori, ne stori drugemu ti“ pa se v splošnem prezira kakor da v naši dobi ne more imeti več nobene veljave.

Med današnjimi narodi pa so najbrezobzirnejši Nemci in Angleži, torej Germani.

Kar se tiče Nemcev, spominjamo le njihovega nastopanja nasproti Poljakom v Poznaniu. Način, kakor si je Nemčija osvojila Poznansko, že sam na sebi priča o samopašnem načrtu nemških politikov in vladarjev, namreč, da brez obzira na življenje in obstanek drugih narodov in držav skoristijo in povečajo svojo državo, svoje blagostanje. Že ta samopašni pruski načrt, kateremu v žrtev sta pozneje padli tudi francoski pokrajini Alzacija in Lotaringija, priča o namenih nemške politike le potem krivice delati v svojo korist. Kako pa nastopa danes nemška vlada na čelu s svojim cesarjem, da bi poznanske Poljake, katerih ozemlje pripada k pruski državi, tudi narodno zatrla in to edino le iz vsenemške ošabnosti, češ, da v nemški državi ni prostora za kako drugo nego nemško narodnost in jezik! Znani so odloki pruske vlade, kateri prepovedujejo ne le vsako narodno gibanje med Poljaki, marveč, ki prepovedujejo že materi z otroci govoriti v svojem rodnom jeziku. Ali ko poljski otroci v Vrešenu niso znali odgovarjati na vprašanja pruskega učitelja agitatorja, — pretepal jih je le ta do krvi na povelje pruske vlade v Berlinu!

Ali kaj se zgodi?! Ko so poljske matere čule v šoli bolesten krik svojih otrok, svoje lastne krvi, spozabile so se v svoji ljubezni tako

LISTEK.

Bramadata in Radovan.

Ruski spisal N. S. Ljeskov. Prevel Vetušekov. (Dalje.)

III.

Nesel je nekoč bivši car Radovan na svojih ramah težko pezo, in na smrt utrujen se je želel kopati v reki. Jedva je bil slekel obleko pa hotel zlezti v vodo, že ga je zazrl neki po svojem vrtu šetajoči se bogataš, kateri je bil pri njem pred razdejanjem kazalskega cesarstva sluga, in spoznal na njegovem bedru prirojeno znamenje — madež temne boje, baš kakor mala ptičica z glavico, utaknjeno pod letalce. In takoj je hitel oni veljak izdati svojega bivšega carja kazalskega novemu njegovemu vladarju, carju benareškemu, in ga pokazal vojakom; vojaki so prijeli Radovana in njegovo ženo ter ju privedli carju Bramadatu. Dolgoživa pa niso vjeli, ker ga isti čas ravno ni bilo doma, pa tudi nobene krivde ni našel Bramadata na njem.

A Radovana in njegovo ženo Rupto je Bramadata zaukazal voditi zvezana po celi svoji

stolici, da so ju mogli videti vsi benareški prebivalci, domači in tuji. Potem ju je dal peljati izven mesta na prašno polje ter razsekati z mečem vsakega podolgem in počez.

Tako so vodili Radovana in ženo njegovo Rupto, a njiu sin Dolgoživ je ves ta čas hodil za njima ter plakal. A kadar so ju pritirali na prašno polje zunaj mesta in se začeli pripravljati, da bi ju razsekali, tedaj je Dolgoživ prosil, da bi mu dovolili stopiti k očetu ter zadobiti od njega zadnje očetove nauke.

Vprašali so za dovoljenje carja Bramadata, in Bramadata je dovolil sestanek očetu in sinu, in velel, da se mu mora poročati, kakšno za poved dá Radovan svojemu sinu, da bi se znalo potem, je li možno od Dolgoživa pričakovati hudega ali dobrega.

Pod takim pogojem je sledilo svidenje in pustili so fanta Dolgoživa k njegovemu očetu Radovanu. Le-ta ni tarnal pred sinom, da mora umreti, niti ni jokal, ampak rekel mu je samo te besede:

„Sin moj Dolgoživ, ne oziraj se predaleč, in ne oziraj se preblizu ter pomni, da se sovraštvo ne miri s sovraštvom, nego z ljubeznijo.“

A več Radovan ni maral reči, in potem so urno završili nad njim in njegovo ženo Rupto Bramadatovo obsodbo. Razsekali so bivši kazalski cesarosti na štiri dele, pustili ju na prašnem polju, postavili stražo k telesnim ostankom, da bi ostali tu brez vsakega pogreba, da bi videli vsi, kako je s temi, ki so nepokorni cesarju Bramadatu.

IV.

Otrok Dolgoživ je rasel med priprostim narodom in vedel, kako treba ravnati z ljudmi, če se hoče kaj doseči. A on je hotel doseči pred vsem to, da bi se razsekani telesi njegovih ne srečnih staršev ne vlačili v prahu, meso ne požrle ptice, a kosti ne bril veter; hotel je sežgati telesne ostanke očetove ter materne na ognjišču, kakor je običaj pokopavati v njih indijanskem kraju. In glej, pospravil je Dolgoživ kmalu vse, kar je bilo v koči ter prodal, a za novce je kupil dva velika piskra sladkega vina, močnega ter dve butari smolnatih drv in vonja vega mladiča. Goščo in drva je skril v jarku a s sladkim vinom je jel napajati stražo, ki je stražila razsekani telesi. In kadar so se vojaki napili in zaspali krepko spanje, zavlekel jih.

daleč, da so šle v šolo in se uprle proti učitelju krvoloku. Zaradi tega pa jih je berlinska vlada obsodila v ječo po dve leti in jih tako odtegnila svoji rodbini. Edna teh žrtev materine ljubezni je v ječi že umrla od tuge in vsled krutega ravnanja jetničarjev. Vrhunec v svoji brezobzirnosti pa je dosegla berlinska vlada s tem, da je prepovedala vsako nabiranje in sprejemanje milodarov za v ječi koprneče matere in njih otroke.

Tako nastopa pruska vlada v namenu, da se zatre in iztrebi iz zdaj pruske Poznanjske slovenski narod Poljakov!

Ko pa se je pretekli teden mudil nemški cesar v Poznanju, izrekel je tole dvorezno zadržilo: „Mi nočemo delati krivice nobeni narodnosti v naši državi, to pa zahtevamo, da Prusija ostane pruska“.

Nemci namreč iščejo v prizadevanju Poljakov za ohranitev svoje narodnosti namenov, da se Poljaki danes ali jutri tudi dejansko ločijo od Prusije ter si ustanove zopet svojo poljsko kraljestvo, kakršno je svoj čas slovelo. To pa je le pretveza. Prusi kanijo ugonobiti sploh slovenske narode in države; v dokaz temu je vendar očitno vsenemško rovanje v Avstro-Ogrski, v Rusiji in na Balkanu, katerih dežel Slovani vendar ne pripadajo pruski državi!

V tem pa so še za eno stopinjo naprej pred Nemci Angleži. To so pokazali in še kažejo nasproti Burum. Buri so nizozemski narod in niti kaki Slovani temveč po kolenju germansko pleme, kakor Angleži in Nemci.

Ali Angleži so sila sebičen narod in njih nameni gredo za tem, da si brezobzirno osvoje pol sveta te zemlje, dočim posedujejo že pol — vode, t. j. morja. V tem svojem poželenju so izzvali vojno z Buri, katerih zlatonosni republiki Oranje in Transvaal so hoteli imeti. Koliko žrtev na življenju in denarju je to stalo Angleže, je znano. Ali dosegli so končno, čeravno ne z orožjem, ker so njih čete že omahovale pred pogumom Burov, pač pa z uprav kramarsko zvijačo, svoj namen. Ko se je sklepal mir, obe tala sta kot pogoje miru vrhovni poveljnik angleških čet lord Kitchener in guverner kapskih kolonij, Milner, kateri ima največ na vesti vojno v Južni Afriki, da se Burum povrne vsa škoda, da se osvobodijo vse vojne ujetnike in da se sploh Burum dajo vse svoboščine, katere so imeli prej kot svobodni republičani. A od vseh teh obljub Angleži danes ne izpolnijo niti edne in ko so bili te dni burski voditelji Botha, Dewet in Delarey v Londonu pri ministru za kolonije, Chamberlainu ter ga opomnili teh obljub, jim je za trjeval, da od vseh teh obljub ne stoji ničesar v mirovni pogodbi.

Kake nasledke utegne roditi to vedenje Angležev nasproti Burum, se ne ve, kaže pa Angleže v luči najgrših sebičnežev, ki se ne sramujejo nobenih sredstev v doseg svojega namena.

Ali kaj je Angležem za nesrečo junaškega burskega naroda, borečega se za svojo rodno

zemljo, ali kaj je Nemcem za nesrečo poljskega naroda v Poznanju? Nič več in nič manj kakor je volku za trepetanje nedolžnega jagneta, s čegar krvjo si hoče nasititi lakoto. Ali vprašati se moramo: čemu vsa prizadevanja kulturonocev, da bi človeka, dvignili nad divjo zver, ako pa oni faktorji, ki se silijo vedno v prve vrste kulturne naprednosti, teptajo z nogami zadnjo sled človeškega kulturnega prava, in po načelih sebičnikov mislijo le na svojo korist, a ne tudi na korist bližnjega?

Celjske in štajarske novice.

(Veliki zaupni shod) z ozirom na deželno zbornico volitve vrši se za celjski, brežki, slovenje graški in ljubljanski okraj v četrtek, dne 2. oktobra t. l. v Celju v „Narod. domu“. Vabila razpošljejo se te dni. Ravno tak shod se skliče v Maribor za mariborski okraj. V Ptuj pa se je shod vršil dne 25. t. m.

(Shodi volilnih odborov) radi deželnozbornih volitev vršili so se že v vsih naših volilnih okrajih, pri katerih se je razgovarjalo o kandidatih in se določilo postopanje glede agitacije. Vse delovanje je v najboljšem tiru in v kratkem se razglase kandidature. Volilci se pozivljajo, da store že sedaj pri izbiranju volilnih mož svojo dolžnost in zbero vrle, značajne in zaneslive narodnjake volilnimi moži.

(„Večer v slovenskem raju“.) Priprave za to veselico se vrše z vso marljivostjo. V prvi vrsti omenim naše vrle dame, ki se trudijo z vnemo, da se bodo oni osrečenci, ki dosepejo v slovenski raj, tudi telesno dobro imeli, posebno, da ne bodo trpeli žeje in lakote. Prepričan sem sicer, da vidimo v tem raju mnogo „angelčkov“, ki bodo dobre volje in bistre pameti, — a brez telesnih bitij v našem raju ne bode, kar je tudi prav. Ker na tem svetu in v zemskem raju je že tako, da gre vse veselje skozi oči in — želodec v dušo in srce. Pa kmalu bi bil na ušesa pozabil. Za zabavo in veselje tega dela naših v rajskem veselju „zamaknjenih“ teles skrbel bode v prvi vrsti naš Rafka Salmič, Spisal in uglašbil je v lezanimivo, vseskozi šaljivo spevoigro; uprizorila in igrala se bode pod njegovim vodstvom. Da smeju ne, bo ne konca ne kraja, razume se ob sebi. Dalje skrbi g. Salmič za petje in kupletne točke. Krasno alegorijo in akrobatski kvartet pripravlja gosp. Benčan. Dekoracije se izdelujejo pod vodstvom in sodelovanjem gg. Juro Detička, Sudiča in Šubica. Imena nam jamčijo, da bomo videli v „raju“ vse kar najbolj okusno in elegantno opremljeno, — a nikjer, tudi pri dekoraciji ne — se ne pozabi, da je prvi namen prebivalcev slovenskega raja zabava, smeh, veselje. O muzeju, fonografu, kinematografu, baletu itd. seveda še danes ne smemo ničesar povedati — to so tajnosti, ki se razodenejo udeležnikom šele, ko jih spusti vratar „slovenskega raja“ za malo svotico 50 vinarjev v „paradiž“. Kakor čujemo, igrala bode razun dveh drugih godb naša „narodna“ nekaj novih komadov. Pelo bode tudi naše vrlo

„Delavsko pevsko društvo“. Naše dame so storile sebi — pa tudi nam moškim — trdno obljubo, da nas pri šotorih, v kavarni, pri čaju, šampanjcu in v gostilni ne bodo „rubile“ z nobeno besedo. Če pa koga njih oči in ljubeznivi, prikupljivi smehljaji omamijo, da pozabi v „raju“ srce, pamet in — mošnjo, zato jaz nočem biti odgovoren. Varuje naj se vsakdo sam, kajti policaja v „raju“ ni. Pa kaj govorim; kogar srce je „ranjeno“, ta si je tako gotovo pride „zdravit“, kdor pa ima še bistro pamet in zdravo — trdo srce — kakor kremen-kamen, temu pa se itak ni treba bati rajskih nevarnosti. Pridite torej vsi, prav vsi iz Celja in iz okolice. To bo „en lep večer“ — dne 5. oktobra 1902.“

(Slov. delavsko podp. društvo v Celju) naznanja gg. pevcem, da bo odslej vodil petje zopet g. dr. Ant. Schwab; prvokrat bo poučeval v soboto, dne 27. t. m. in so vsi pevci vlijudno vabljeni, da pridejo k vaji. Delale se bodo priprave za nastop v „Narodnem domu“ dne 5. oktobra t. l., zato je želeti, da bi došli vsi. Gosp. dr. Schwab bo ustanovil dva oddelka: ednega za začetnike in drugega za starejše pevce. Tako bo vsakomur omogočeno, posvetiti se petju.

(Nov narodni obrtnik) Opozarjamo občinstvo na naš inserat v zadnji številki, kjer se slovenski mesar Ivan Vrečko v Gosposki ulici, št. 17, priporoča slovenskemu občinstvu. Narodna dolžnost naša je, da ga obilno podpremo z naročili. „Svoji k svojim“!

(Za slovenske obrtnike.) V večjem mestu Slov. Štajarja naseli se lahko sodar in si osigura bodočnost. Le delavni, izkušeni in odločni možje s potrebnimi sredstvi za začetek, naj se oglasio pri „Slov. obrtnemu in trgovskemu društvu v Celju“, katero daje potrebna pojasnila. Druge slovenske liste prosimo, da to ponatisnejo.

(Nemška gimnazija.) Ker se sedaj pričinja novo šolsko leto, je na mestu, da povdarjamo nedostatke tega zavoda v lanskem letniku — z nadejo, da bo to za letos koristno. Gospod direktor Klemen Proft lani ni mignil z mazincem, ko so hodili nemški tretješolci na plesne vaje, pač pa je slovenskim višjim gimnazijcem prepovedal obiskati plesne vaje v „Narodnem domu“. To je krivica, katero si zapomnimo. Pri letošnjih preskušnjah so padli samo Slovenci; vsi Nemci so je srečno prebili. Da bi tu vladala samo pravica, nam nikdo ne bo natvezil. Gospod direktor Proft naj si bo v svesti, da ga ne pustimo iz oči tako dolgo, ko bo le eden Slovenec na tem zavodu. Igral se on z nami ne bo!

(V celjskem mestnem okraju) bodo Nemci za deželnozbornice volitve postavili zopet za kandidata M. Stallnerja iz Vojnika. Kot piše „D. Wacht“ se je ta mož le nerad zopet podvrgel tej težavni nalogi.

(Za „Dijaški dom“ v Celju) se je vposlal kot čisti dobiček veselice v Radečah 20 kron, in bralno društvo v Žičah je poslalo 26 kron.

(Porotno sodišče v Celju.) Dne 18. sept. t. l. sta se imela zagovarjati krojača Gioles, prvi iz Trbovelj, drugi iz Loke. Gioles iz Trbovelj je

Dolgoživ strani, a iz jarka je prinesel drva in dračje, naredil ognjišče in položil trupli na ogenj. Ognjišče je bilo vzplamtelo, dim smolnatega lesa se je dvigal visoko, in trupli Radovana in Rupte sta zgoreli, a vojaki so še vedno spali.

Tedaj je carjevič Dolgoživ, — kakor je na vada v njihovem kraju — v znak spoštovanja do svojih starišev šel z na prsa položenima rokama trikrat okrog pepelišča in odšel naravnost od tam v šumo in ondi dolgo tugoval za očetom ter mamico in premišljeval očetov pouk, kako umeti besede: — „ne glej predaleč in ne glej preblizu, zato ker se sovraštvo ne miri s sovraštvom, ampak z milosrčnostjo.“ In spoznal je prvokrat, da sedeti pa plakati po izgubi iz žalosti — bode pomenilo: „gledati jako blizu“, kajti ni poklic človekov, tratiti časa s tugovanjem o tem kar je prešlo in česar ni možno vrniti.

Razsodivši tako, vstal je carjevič Dolgoživ z mesta, na katerem je dolgo sedel plakaje pod visokim drevesom in šel med ljudi, da bi živel med njimi od svojega dela. Ali dolgo ni našel dela nikjer in pohajkova je iz kraja v kraj, dospel je znova v Benares, v stolico carja Bramadata,

in stal je na trgu, kjer se zbirajo težaki ter čakajo, da bi jih kdo najel za vsakdanje delo.

Todi je stal od jutra do vročega poldne, kadar so že edni delavci najeli, a drugi, ne dobivši posla, odšli domu, a on je še vedno stal ter čakal, zato ker je bil gladen in ni imel kam iti.

Tedaj je prišel le-sem v najhujši vročini carski konjar in mu rekel:

„Ti tu stojiš brez dela in ne greš domov, — gotovo nimaš kam iti, ali hočeš iti z menoj delat?“

„Tega baš čakam“ — odgovoril je Dolgoživ, „odvedi me, kamor želiš, jaz sem voljan vse delati, da bi le drugi od tega ne trpeli škode.“

„Ne,“ je odgovoril konjar, „nihče ne bo trpel kvara od tega dela, na koje te zovem, a nočem zamolčati, kakšne nepravilne te čakajo. Vidiš, v našem carskem hlevu je mnogo slonov in za vsacega sta dva hlapca, a med temi sloni je eden nov — nedavno vjet in še docela divji. Tega se vsi bojé, zato ker je že mnogo svojih hlapcev zgrabil z rilcem in zalučal ven iz hleva, a druge je bil ob stene do smrti in teptal z nogami. Tudi danes je zadnjega hlapca z ного

ubil in sedaj se nihče ne upa k njemu hlev. Vsakdo se pusti raje carju kaznovati, nego krmiti slona, a ta slon zelo ugaja našemu carju Bramadatu, in glej opravnik je pozval mene in dejal: „Idi in išči človeka, ki bi hotel krmiti tega slona. Dam mu plačo štirikrat večjo od drugih, a če ne poiščeš takega človeka, — potem ga krmi sam ali pa pojdeš v ječo.“

A, prijatelj, jaz imam ženo in petero otrok, pa še stariše imam žive. Usmili se me, mili prijatelj, če nisi boječ, pojdi in streži zlobnemu slonu. Morda se te privadi in te jame spuščati k sebi brez besnosti, ker starci pravijo, da on baje ne trpi onih, ki se mu bojazljivo bližajo, a mi se ga vsi bojimo. A ti se ga znabiti ne boš bal ter stopil smelo k njemu.“

„Dobro, dobro,“ je dejal Dolgoživ; „kaj bi dalje govorila. Ti imaš ženo, otroke in roditelje a jaz sem sam, nimam staršev ne sorodnikov, zato bom poskusil mesto tebe, — ostanem živ ali mrtev, tebe vendar rešim iz zagate.“

In Dolgoživ je vstal ter šel s konjarjem k slonovim hlevom carja Bramadata, kateri mu je vzel njegovo kazalsko cesarstvo, in kaznil njegovega očeta in mater.

umrla deklica res prebito lobanjo. Duh in njegova žena sta tudi na sumu, da sta že umorila svoja prva dva otroka.

(Vipavska železnica.) Preskušnja mostov na Vipavski železnici, ki se je izvršila minoli teden, se je sponesla prav dobro. Prevozile so mostove tri lokomotive najtežje vrste, a mostovi se niso prav nič udali. Železnica se odpre naj brže 1. oktobra t. l. Kakor znano, veže železnica Gorico in Ajdovščino.

(Slovenščina v Trstu.) Slovenski jezik je v Trstu deželno-navadni jezik, a pravice, ki mu gredo, so danes le še na papirju. Tudi v sodni dvorani se dosledno prezira ravnopravnost, in so n. pr. porotniki vedno le slovenskega jezika nezmožni Italijani. Vsak poskus, spremeniti te razmere v smislu pravice se je doslej izjalovil.

(Vinska letina v Istri.) Srednja Istra, kjer se prideluje največ belega vina, se nadeja dobre vinske letine. Grozdja je sicer manj od lani, a vino bo boljše. Trgatev se prične prihodnji teden.

(Na italijanski gimnaziji) v Pazinu v Istri je bilo vpisanih letos v I. razred pri vsi gonji Lahonov le 18 učencev. Te dni se je odprlo novo poslopje, katero je sezidal upravni svet te davčne občine na veliko škodo hrvatskih davko plačevalcev.

(Nagrada, za zgodovino Slovencev.) Peterburško slavjansko „Občestvo“ razpisuje več nagrad za zgodovine slovanskih narodov. Med njimi je tudi nagrada 500 rubljev za zgodovino Slovencev. Za skupno zgodovino Slovencev in Hrvatov je nagrada 1000 rubljev. Za celotno zgodovino slovanskih narodov je razpisana nagrada 3000 rubljev.

Dopisi.

Iz Arolina pri Vojniku. Podružnica sv. Cirila in Metoda za Škofjovos in okolico je zborovala dne 7. t. m. v Arolinu pri Vojniku. Da zborovala je! Četudi je — nekdo — vedno nasprotno, nas po strani gledal in si mnogo prižadeval, da bi nas ostrašil! Pa vseeno se je stvar dobro obnesla, četudi smo pogrešali njega in še par drugih veljavnih in pri ljudstvu uglednih moč.

In domači diletantje so uprizorili tri igre: „Ne vdajmo se“, „Ponesrečena glavna skušnja“ in „Stotnik in njegov sluga“. Vsi igralci so rešili uloge prav dobro v občno zadovoljnost poslušalcev. Pri prvi igri izražala je mati županja — Katra (gospica M. Prekoršek) skrbno gospodinjstvo v obče, in s svojim spretnim kretanjem čut materine ljubavi napram Reziki še posebej. Rezika (gospica M. Resnik) pa, je žela s svojo nepriljeno spretnostjo in ljubkim obnašanjem, občno priznanje in pohvalo.

Jurij (g. Ivan Jošt) — pravi tip izobražene kmečkega fanta, vzbudil je s svojim dobro pogojenim kostumom in izvanredno gibčnostjo občo veselost in zanimanje. Dr. Zavijač (g. Ivan Prekoršek) rešil je z izvrstno pogojeno resnobno navihanostjo povsem svojo ulogo. Župan (g. Ivan Zagožen) odlikoval se je posebno s svojim patosom, ker so ga osleparili za čast in denar. Kaj še le Muha! — da ta Muha (g. Ant. Novačan) s svojo občudovanja, da ne — posnemovanja vredno požrešnostjo vzbujal je veselost skozi in skozi.

Pri drugi igri, pogodil je komik Gilčvert (g. Ivan Jošt) z njemu lastnim finim humorjem pravo smer te šaloigre. Pijana hlapca pa (gg. Ivan Prekoršek in Ahtik) s svojim topim in robatim vedenjem izvalila sta občinstvu nehote mnogo smeha.

Tudi krčmarica Trdoglavka (gdč. M. Resnik) je z blebetavostjo svojo bila povod dobri zabavi.

Tretjo igro, šaljivi prizor „Stotnik in njegov sluga“, uprizorila sta (gg. Ivan Ahtik in Jošt). Stotnik z rezkim nastopom in govorom predstavljal je pravega stotnika od garnizije, a prefrigano navihan sluga uprizoril je predrznega „burša“, ki je že vaje stotnikove slabe strani. Tudi ta nastop bil je na radost poslušalcev, in so ga kakor prejšnji dve igri, odobraval s močnim ploskanjem.

Deklamacija „Spet doma“ opozorila je v prvi vrsti na lepo fantovsko petje, koje sladko nežno deluje na vsako pošteno človeško srce.

Fantje! ako ste se vi v svesti, da „sredi vasi“ poštene pesmi — vbrano poje, ne dajte se od nikogar v tem oziru zasramovati.

Učitelj iz Šmartna v Rožni dolini, g. Ivan Kvac, sodeloval je s svojim dobro izvežbanim pevskim zborom. Ljudstvo je kar navdušeno jelo posnemati lepe napeve, in si želelo več tako krasnih dni.

Izvoljen je nov odbor in sicer: gg. Anton Brezovnik, načelnikom; Martin Vrečko, njegovim namestnikom; Fran Spindler, kaplan, tajnikom; Ivan Ahtik njega namestnikom; Ivan Zagožen, blagajnikom; Valent Samec, njega namestnikom.

Pričakuje se od novega odbora plodonosnega delovanja.

Iz Mozirja. Prvi občni zbor „Narodne čitalnice“ za Nazarje, Rečico in Kokarje, uspel je prav dobro. Za pred napovedano uro zbralo se je mnogo udov in prijateljev društva v lepo okrašeni verandi g. Ant. Remica, ter je bil vsak novodošel gost pozdravljen od navzočih s prijaznimi „živjo“ klici. Ob ednem se je streljalo iz topičev.

Ko je načelnik osnovalnega odbora otvoril občni zbor ter v zbranih besedah pozdravil navzoče, želeč, da bi bila „Narodna čitalnica“ deblo, pod katerega vejami naj bi se senčili vsi zavedni rodoljubi, zaorili so iz nad sto grl „živjo“ klici načelniku g. Jakobu Prazniku, kakor tudi osnovalnemu odboru.

Nato je dal načelnik besedo g. Ivanu Lipoldu iz Mozirja, ki je v jedrnatih besedah razložil pomen in namen društva. Vsebinska govora bila je ta, da je „Narodna čitalnica“ ustanovljena, da podaja svojim udom ne le razvedrila, ampak tudi duševno hrano, ter jih s čtivom poučuje, kako imajo in morajo samo stojno in brez tuje pomoči v javnosti nastopati. Kakor je narod brez šole narod brez bodočnosti, ravno tako je narod brez nadaljne lastne izobrazbe narod nazadnjaštva, narod teme, tako so si mislili nekateri, ter ustanovili „Narodno čitalnico“, da si po čitanju raznih časopisov in knjig udje taiste krepijo svoj um ter postanejo enkrat zmogni samostojno nastopati z uma svitlim mečem, kadar bo potreba se boriti proti od vseh strani nas stiskajočim sovražnikom. „Ne samo to, kar velewa mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan“, to je geslo, po katerem se morajo vsi udje čitalnice ravnati, ter neoziraje se na desno, ali levo, vedno skupno kot eden mož v prid narodu in v svoj lastni duševni prid delovati, da ako bodo stali vsi udje kot eden mož za svoje težnje in se bodo pri tem tudi v društvu dostojno izobrazili, potem jim ne bo treba iskati druge inteligence, da jih vodi, vodili se bodo sami in bodo samostojno nastopali. Pa le, ako je mož neizprosni in jeklen, je to mogoče; torej jekleno zavednost in neizprosno voljo potrebuje naš narod in stal bo de med prvimi v boju za napredek in bodočnost. Bodočnosti čitalnice torej napija gospod govornik ter zakliče na čvrsto rast in razcvitanje novemu društvu krepki „Naprej!“

Ta govor je bil z velikim navdušenjem sprejet in so navzoči kot eden mož pristopili društvu, da se takoj uresniči nade osnovalnega odbora. Društvu pristopilo je nad 100 udov.

V odbor so bili voljeni sledeči gg.: Jakob Praznik, načelnik; Franc Plavšek, namestnik; Matija Dobrovc, Maks Turnšek, Franc Hlačun, Jakob Breznik, odborniki.

Po volitvi odbora je zaključil načelnik občni zbor, ter zaklical trikratni „živjo“ na presvetlega cesarja. Še pozno v noč ostali so udje v prijetni družbi zbrani, ter so med seboj napivali milemu narodu slovenskemu in splošnemu napredku.

Od Sv. Marjete niže Ptuja. Dne 14. t. m. se je vršila pri nas redka slavnost. Poslovili smo se namreč od našega velespoštovanega in priljubljenega nadučitelja g. Vobiča, ki je po petdesetih letih svojega, sicer vrlo trudapolnega, a zato tudi uspešnega delovanja stopil v zaslužni pokoj ter odložil breme, katero je nosil zdrav na telesu in čil na duhu v blagor človeške izo-mike in naobrazbe skozi toliko let. Od teh jih je posvetil osemindeset delovanju na naši šoli; zato je bila pač umestna prirejena slavnost, kjer smo hoteli kot hvaležni farani še enkrat odha-

jajočemu slavljencu pokazati svojo ljubezen in spoštovanje.

Slavnostna veselica je uspela prav dobro. Udeležili se je niso samo domači farani, ampak prihiteli so tudi mili gostje, kolegi in kolegije, znanci in prijatelji, posebno pa še nekdanji učenci slavljence na prirejeno slavnost od blizu in daleč.

Takoj po večernicah smo spremili g. nadučitelja iz njegovega stanovanja v slavnostne prostore, kjer je orisal v jedrnatih in ginljivih besedah slavnostni govornik, g. župnik, življenje in delovanje slavljence ter naštel mnogovrstne njegove zasluge v šoli in zunaj šole. V mraku se je priredila bakljada, ki se je vršila med burnimi „živjo“ klici in sviranjem narodnih koračnic vinskih godbe proti stanovanju g. jubilanta. Celi ta čas so švigale tudi rakete proti nebu. Peveci so zapeli dve primerni pesmi, godba je zasvirala „Lepa naša domovina“ in navdušeno „Hej Slovenci“ in nato se je zahvalil g. nadučitelj Vobič, sin jubilanta faranom, govornikom, gostom in prirediteljem.

Sledila je krasna živa podoba, ki je ob svitu bengaličnega ognja kazala, kako se zastopniki najrazličnejših stanov klanjajo v svoji opravi slavljencu. Podoba je bila tem zanimivejša, ker so bile osebe sami učenci in učenke g. nadučitelja iz cele dobe njegovega tukajšnjega delovanja. Pred odkritjem podobe je drugi govornik povedal v vznesenih besedah to, kar je izražala živa podoba. S tem je bil glavni del slavnosti končan, in sledila je prosta, nepriljena zabava ter trajala pozno v noč. Vedno se je v presledkih glasila pesem za pesmijo v proslavo slavljencevo in v probudo naroda. Tudi godba je v polni meri rešila častno svojo nalogo.

Da se je obnesla slavnost tako dobro, ima naj več zaslug odlična narodna rodbina Mikl, ki si je štela v častno dolžnost, proslaviti g. nadučitelja kot svojega dolgotrajnega, ljubeznivega prijatelja in znanca. Hvala i vsem, ki so pripomogli bodisi na ta, bodisi na oni način k dobremu izidu!

Velespoštovani g. nadučitelj! Sklenili ste torej dobo svojega tukajšnjega delovanja iz zapustili nas boste v nekaj dneh ter se podali k svojemu sinu, ki Vas bo sprejel, kakor je v zahvali omenil, z odprtimi rokami. Bodite uverjeni, da ste si postavili v naših srcih trajen spomin, spomin hvalečnosti in spoštovanja. Poplačaj Vam Bog ves Vaš trud in povrni stoterno Vaše moči, katere ste tekom dolgotrajnega delovanja žrtvovali izobrazbi in duševnemu napredku naše fare. Kličemo Vam k slovesu vsi: Na mnoga leta in večkratno veselo svidenje!

Od Sv. Jurja na Ščavnici. Dne 14. t. m. se je vršil drugi redni občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za gornjeradgonski okraj, in sicer to pot pri Sv. Jurju na Ščavnici v narodni gostilni g. J. Sattlerja v Kreftovih prostorih. Bog nam je bil z vremenom milostljiv — vso svojo jezo je menda izlil na židovski praznik pretečenega tedna — in predsednik podružnice, g. dr. Leo Kreft je pozdravil častno število zborovalcev, ki so se odzvali brez zakrinkanega srca svojemu čustvu. Načelnštvo je bilo povabilo vsa bralna društva v gornjeradgonskem okraju (gornjeradgonsko, kapelsko, negovsko, jurjevsko), prosto voljno gasilno društvo pri Sv. Jurju, slovensko akad. ferijalno društvo „Bodočnost“ in slavno posojilnico v Gornjiradgoni na sodelovanje.

Po pozdravu je omenil g. predsednik smrt glavnega blagajnika g. M. Slane ter poročal sam o društvenem delovanju za leto 1902. Zavrnil je napad v nekem spodnještajarskem, slovensko pisanem listu na društvo ter priporočal zborovalcem, naj si volijo nov odbor ter prošil za absolutorij staremu odboru. Poslednji se je njemu, kakor tudi odboru brez ugovora dal, novi odbor pa se ni volil; dasi se je g. predsednik branil sprejeti to častno, obenem pa pri obstoječih razmerah težavno, odgovorno mesto za bodoče leto nego se je per acclamationem volil ves stari odbor s predsednikom vred. G. predsednik se je zahvalil na neomejenem zaupanju zborujočih ter predlagal, da se volita v popolnitev načelnštva dva odbornika. Predlogu se je ugodilo in volil se je namesto g. Slane g. Franc Horvat, slikar iz Gornje Radgone, in pa g. J. Čirič, organist pr

Kapeli. Ko se je bila še določila Gornja Radgona kot kraj, kamor se skliče prihodnji redni občni zbor, zaključil je predsednik zborovanje.

Nato je govoril predsednik društva „Bodočnost“ g. stud. med. Vekoslav Spindler od Male Nedelje — (znani slovenski pesnik), o pomenu šolstva za kulturni razvoj naroda ter se dotaknil tudi za procvit vsakemu narodu tolivažnega vseučilišnega vprašanja. Burna pohvala je sledila njegovim izvajanjem. Potem je zapel kapelski mešani zbor par komadov in dvignil se je zastor na okusno narejenem odru in člani društva „Bodočnost“ ter drugi igralci so igrali igro „Glub mora biti“ v popolno zadovoljnost občinstva. Po končani igri se je podala mladina na plesišče ter plesala ob zvokih godbe na lok, ki so jo proizvajali že znani cigani iz Sobote, do belega dne. Da ni manjkalo židane volje, ki se je pojavljala v veselem narodnem petju in v navdušenih napitnicah, je ob takih prilikah samoumevno. Maršikdo prišel je drugi dan v ponedeljek „domov ves truden, zaspan, — ko meznar odzvonil je dan“.

Kot nekaj izvanrednega za Sv. Jur moramo omeniti, da se je plesala četvorka ali kadrilja. Upajmo, da se plemeniti ples francoskega naroda obdrži na našem plesišču. V to svrhu je bila izražena med mnogimi plesalkami in plesalci iskrena želja, naj bi se uvedle plesne vaje in se gojili poleg imenovanega francoskega tudi narodni slovanski plesi hrvatsko „Kolo“ in češka „Beseda“. V probujo neodvisnih in nesebičnih na rodniakov pa se naj priredi zopet v kratkem enaka narodna veselica, da pokažemo, da

„Mi vstajamo in vas je strah!“

Od Maribora. (Iz pragermanskih goščav nad Mariborom. Pozno v noč smo jo prisopihali v obljubljeni deželo. Že davno sem čul, da ima ta kraj, dasiravno je v puščavi, zelo rodovitna tla; kakor gobe po groma, so narasli davki od leta do leta. Prebivalci pa, vsaj v gnezdu samem — tako mi je pravil nekoč moj prijatelj — to so vam še le čudaki! Kar je nemškega, vse se jim zdi sveto, še bolj ko evangelje. Če po dolgem zagledajo nevarno živinče, t. j. istinito zavednega Slovence, čudijo se baje na vso silo, da je tako zelo človeku podoben. Iz teh vzrokov sem si vendar hotel ogledati ta sloviti kraj. Na postaji sem popolnoma sam izstopil. Po dolgem potu, ki me je peljala čez polje — noč je bila temna, kakor izdajalčeva duša — dospem v neko hosto. Že od daleč vidim, kakor da bi bilo grmovje gorelo. Zaklad menda ja ni, hudirja, saj še ni tako pozno, si mislim. Res ni bil Stopam bližje in zapazim — žarki so prihajali iz zemeljskih razpoklin — debelo hrastovo deblo pred seboj, pod njim pa vhod v neko votlino. Veliki hrup in trušč je bil slišati iz nje; meni pa je bil nakrat ves položaj jasen. Modroval sem tako: to mora biti kako nemško zborovanje, kajti tla, koder se razlezejo hrastove korenine, so Nemcem, nemškutarjem in nemčurjem sveta. Vedno bolj in bolj sem postajal radoveden, kaj pravzaprav imajo. Zato stikam, stikam in nazadnje res iz taknem med grmičjem razpoko v zemljo, od koder se je prav lepo videlo v podzemlje. Oči, ušesa in usta vseh so bila odprta, med množico pa je razlagal neki možicelj z veliko zgovornostjo vsenemške zapovedi. Prav kakor seje satan ljuliko po noči — sem si mislil. Začetek sem za mudil, toda za uvod mi itak ni bilo veliko, k jedru svoje modrosti pa je govoranček ravno prišel. Kolovratil je, seveda visoko nemški, blizu tako-le:

„Za silo že velja, če vsak tudi le po svojih močeh zatira to proketo slovensko golazen, ki si sploh upa živeti med nami. Kdor pa si hoče pridobiti nevenljivih zaslug za naše vzvišene, čiste ideale, da se namreč do korenin izruje vražji slovenski plevel iz teh, že od vesoljnega potopa nemških tal — za tega pa je neobhodno potrebno, da stopi v ožji krog naše zaveze, ki v tem smislu posebno blagodejno upliva. Vem, da bode vaša čisto vest nekaj tlačilo! To namreč, da je vas res malo, ki bi bili germanske krvi. Nikar ne žalujte vsled te malenkosti! Vaša vest bode popolnoma pomirjena, ako vam povem, da spoštuje mati Germanija svoje posinovljence baš tako, kakor bi bili lastni otroci. Evo vam do kaza! Ne vidite v svoji sredini lastnega brata,

ki se je pred nedavnim prelevil iz slovenskega kozla v vsenemško jagnje? Ravno ta je zoper

ki se je pred nedavnim prelevil iz slovenskega kozla v vsenemško jagnje? Ravno ta je zoper našo preljubo mater — svojo mačeho — z drugimi vred svoj čas tako divjal, da je bil celo kaznovan zaradi svoje slovenske vročernosti. In sedaj! Taka sprememba je redka, pa vse hvale vredna. Pustite torej enake pomisleke! To je za prave značaje preotročje, ha, ha!

Sedaj pa k stvari! Prva vaša dolžnost je, da sovražite vse, kar je rodnega, slovenskega, iz dna srca! Brez velike zadrege ne sme nikdo teh psov prijazno pogledati! Za slučaj sile pa je po naših pravih itak dovoljeno, da se jih sme v lice pa prav grdo robiti, toda za hrbotom je treba zopet neusmiljeno udrihati po teh neumnih ter se jim na vse grlo krohotati. Da bi mi drug drugega podpirali, to je izključeno; saj veste, da živimo vsi od njih — vrana jih kljuni —! Toda naši nazori so vsestransko pametni. Poglejte le po svetu, kako dela živina! Če je n. pr. kak volk gladen, mu nikdar ne bo pomagal njegov brat. Sam mora izvohati kako ovco, katero oskubi in tako potolaži svoj trebuh. Ako vas sila lomi, le k slovenskim pavrom! Če se vam pripeti nesreča, n. pr. požar ali kaj sličnega, je celo dovoljeno prav posebno prilizovanje, kakor: gospod, oče, mati itd., le prav po mačje. Če se je moral kdo ponižati, pa se lahko maščuje s tem, da dotičnika nažene od mize ali pa celo od hiše. To je velika sramota za onega, posebno če so še drugi ljudje navzoči, vsakemu izmed nas pa bo to gotovo posebno dobro djalo. Pristopajte le k takim zvezam in društvom, ki spodjedajo in zaničujejo Slovence! Iz društev, pri kojih so vindišarji soude, ste po svoji vesti — ne bojte se, da bi bila zaradi tega kosmata! — prisiljeni izstopiti. Večen škandal bi bil, če tega ne bi storili. — Vzgaajte svoje otroke že v zibel po naših dobrih načelih! Z velim veseljem mi je pohvaliti nekoga, kojega drobni fantek je še le eno leto v mestu, pa že na vso moč sovraži svoje rojake in je že sedaj pozabil hoditi v cerkev. Tako je prav! To itak ni več moderno, z našimi bismarckovimi idejami pa se sploh nikakor ne strinja! Hajliti pa vadite že srajčnike! Nič ne škodi, če je glasek še tako tanek, da je le! Ko pa so že tako daleč prilezli, da se že iz trave vidi, kar je glavna reč, treba iti še dalje: naučite jih, da obljajo vsakega Slovence, da se norčujejo iz njega itd. Skratka naj se vedejo, kakor da bi izpustili gorile ali šimpanzeke iz menažerije.

Sedaj pa neki recept! Če bi koga le sram bilo, — kar pa ni treba — da ga rede slovenski groši, — to je med nami povedano seveda resnica — naj si pa kupi steklenico bismarckove čistilne vode, ki opere zadnji slovenski smrad ne le iz vinarja, ampak celo iz zlate krone! Z bankovci seveda je treba drugače ravnati! V ta namen je na prodaj posebni Bismarckov papir, kojega je sežgati z „Südmark“-inimi šibicami. Če pokadite s tem dimom od Slovencev tako lahko pridobijte denar, vas mine celo včasih neprijeten spomin, da ste ga prejeli od sovražnikov. To mora gotovo vsem ugajati! (Heul, heul, zamukajo vsi.) Pri vsem pa le oblastno oznanovati, kako lahko in prijetno se živi brez slovenskih gimplinov. (Heul, heul, heul!)

To so moji nasveti. Upam, da ste se vsi prepričali, za kako pravično stvar se gre. Sedaj pa naj vsakdo stopi tje v kot k velikemu Bismaroku, ki je domače izdustije, tje k našemu očetu — Avstrijo je sicer ogoljufal za celo deželo, pa to nič ne dene, — naj ga vsakdo kleče poljubi in naj za menoj govori sledečo prisego, (katero je spravil dopisnik v verze, da se lažje zapomni):

Po suhem vedno in po blati
Z vami zvesto čem skakljati,
Po vaše kašljati, pljuvati,
Lepó se in grdo držati,
Jokati se in se smejati,
Repnčiti se in se bati,
Slovenca v rebra le suvati,
Ker on nam našo slavo krati.

Bismarck! Heul, heul, heul!“

Dalje nisem postuhal.

Slabo mi je prihajalo in odlezel sem tipaje iz te pragermanske gošče iskat si prenočišča. Za tokrat sem imel dovolj.

Nočni popotnik.

Narodno-gospodarske novice.

Narodno-gospodarske novice.

Ljudska izomika in ljudsko blagostanje.

II.

(Dalje.)

Skrajšanje delavnega časa pa nikakor ne vodi k temu, da bi se čas zapravljaj. Ako se je vzbudil delavcu interes za lastno naobražanje, in ako se delavec v resnici vsaj nekoliko s tem peča, se vidi povsod, da si išče dotičnik boljših in plemenitejših zabav, kakor si jih je drugače. Tako se je dokazalo pri angleških delavcih, ki so poprej prekašali v razuzdanosti življenja vse druge, da so se zboljšali, da so postali najpridnejši obiskovalci javnih ljudskih knjižnic, da pohajajo pridno strokovne šole, da se zanimajo vro za vsa vprašanja javnosti. In ta pojav se je opazil takoj, ko se je leta 1848 vpeljal na Angleškem deseturni delavni dan.

In medtem ko so obiskovali ti delavci poprej razne neplemenite, zakotne in nenravne zabave, se opazuje od istega časa, da pohajajo plemenite zabave, da sami prireajo dobre veselice itd.

Toda še eno veliko oviro napredovanja ljudske izomike moramo omeniti: izrabljanje otroških delavskih sil. Pridite kamorkoli v mesto, povsod bodisi pri javnih stavbah, ali pri raznašanju časopisov vidite vprežene otroke, kateri še včasih niso prekorakali niti desetega leta. Stariši so mnogokrat prisiljeni, poslati otroka mesto v šolo — na delo. Kako uničuje to vpliva na нравni razvoj človeškega rodu, to znajo povedati dežele, kjer je izrabljanje otroških sil doseglo visoko stopinjo. Francoska ima največ mladostnih hudodelcev. In ravnotam se izrabljajo v nekaterih krajih otroške sile na nečuden način. Mladostna hudodelstva in mladostna prostitucija — to so posledice otroškega dela v tovarnah in otroške bede. Da pa vse to upliva razdiralno in ovirajoče na ljudski napredek, na napredek ljudske izobrazbe, to mora uvideti vsakdo. In to je velika hiba v našem javnem življenju, to je greh nad celim človeštvom, ki se da popraviti samo s korenitimi socialnimi reformami.

Različni narodi imajo različno nagnjenje do izobraževanja. In težko je, širiti pri vseh narodih izobrazbo na eden in isti način. Da pa je izobrazba v vseh položajih življenja neprecenljiv kapital, to spoznavajo vsi narodi.

Razmotrivati nam je torej naposled natančneje, kakšne posledice ima višja izobrazba. Nekoliko tega smo omenili že v prvem poglavju.

Razločevati imamo negativne ali zabranjevalne in pozitivne ali pospeševalne posledice.

Edno prvih smo omenili že poprej, namreč: pojemanje hudodelstev. Dasi vplivajo na to vsakako tudi socialne in gospodarske razmere, ki vladajo pri raznih narodih, vendar smemo z mirno vestjo trditi, da tudi stanje izomike vodi, kakor smo že omenjali, do večje npravnosti in s tem manjša število hudodelstev. Statistično se je dokazalo n. pr. v Švici, da pojemajo hudodelstva ravno zadnja leta, v katerih je dosegla izomika visoko stopinjo, in trdi se, da je tam število hudodelstev najmanjše v celi Evropi.

Isti pojav se je opazoval na Angleškem, kjer pojema obenem tudi število mladostnih hudodelcev, a število otrok, ki obiskujejo šolo, se večja. Na Angleškem so v zadnjih letih zatvorili več ječ, ker jih niso rabili, — pri nas jih morajo seveda vedno več zidati.

(Dalje prihodnjic.)

Politični pregled.

(K položaju.) Ta teden je bil baje politično posebno važen. V torek se je sešel po dolgem času zopet ministrski svet ter se pečal z vprašanjem, kdaj naj se skliče državni zbor, kako naj se postopa glede češko jezikovnega prepira in glede pogajanj za naredbc. V sredo so se nadaljevala posvetovanja z ogrskimi ministri. Listi slikajo položaj kot jako kritičen. Ali popolen obrat, ali pa se trajno ustavi vse ter zavlada splošna zmešnjava. Čehi se bodo že v kratkem prepričali, če je vlada pripravljena jim ustreči. V Pragi je bil v nedeljo protestni shod radi vodnih cest; govorniki so ostro napadali trgovskega ministra.

(Nagodba.) Tako na avstrijski kakor tudi na ogrski strani goje želje, da bi bila nagodbena pogajanja pred 8. oktobrom, ko se skliče ogrski parlament, skončana. Vladi se nadejajo, da se bo to tudi doseglo, če se bodo pogajanja tako ugodno razvijala kot dosedaj. Zanimivo je, da so se od 3. jan. 1896, ko so se pričela pogajanja za nagodbo, mudili ogrski ministri 67 krat na Dunaju in avstrijski ministri ravnotlikokrat v Budimpešti. Pogajanja vedno za majhen korak napredujejo in nikdo več ne dvomi, da pride do sporazumljenja med avstrijsko in ogrsko vlado, da se sklene nagodba.

(Košut.) Ogrji so slavili te dni stoletnico rojstva Košuta, katerega smatrajo Mažari vzbuditeljem svojega naroda ter stvariteljem sedanje ogrske države. Za Ogre, ki žele biti ločeni od Avstrije, je Košut ideal, splošno ga smatrajo Mažari svojim velikim možem. Slavnosti pa so se nekoliko ponesrečile, ker so socialisti delali velik škandal, ter se vladni organi slavnosti niso udeležili. Košut je bil človek brez značaja in simpatije, bil je navaden pustolovec, ki si slave ni zaslužil s hrabrimi deli v vojski, temveč s plamtečimi govori. Košut je bil odpadnik, po rodu in vzgoji Slovak, ki se je še le v zreli dobi prelevil v Mažara.

(Francija in Španija.) Med francosko državo in Španijo se utegne kmalu skleniti zveza. V ta namen se francoski diplomatje mnogo prizadevajo, ker žele, da bi bila Francija združena poleg Rusije še s kako drugo državo proti Angliji.

(Nemci in Rusi.) Po oficijelnih sporočilih ljudskega štetja se nahaja v Rusiji več kot dva milijona Nemcev. List „Novoje Vremja“ je mnenja, da je premoč nemškega življa v gotovih delih Poljske in v baltičkih pokrajinah vedna nevarnost za Rusijo, in bi Nemci bili v slučaju vojne predstraža prodirajočega sovražnika. Ruski listi zahtevajo, da se ne sprejme noben Nemec kot uradnik v javno službo.

(Rusija in Perzija.) Dne 17. t. m. se je mudil perzijski šah v Rusiji kot gost ruskega carja. Oba vladarja sta v napitnicah povdarjala veselje na dobrih medsebojnih odnosih, in izražala nado, da vez, ki družijo obe državi, postane še močnejša nego je bila v preteklosti. Listi pripisujejo temu sestanku veliko politično važnost, ker pomeni baje še tesnejše združenje Perzije z Rusijo, kar sta posebno hoteli preprečiti Anglija in Nemčija.

(Buri) Burski voditelji Botha, Delarey in Dewet so obelodanili poziv na zbiranje milodarov za Bure. Beđa med Buri je strahovita, ker so Angleži požgali med vojno nad 30 000 hiš in zaplenili brez števila živali. Tudi ko bi Angleška dala v podporo Burom desetkrat toliko nego je vezana dati, bi bilo s tem le malo pomagano, a prizadevanja burskih voditeljev, dobiti kaj več, so bila brez uspeha.

Razne stvari.

(Velikanska defraudacija pri „Länderbanki“ na Dunaju.) Znesek, katerega je defraudiral tekem časa blagajnik „Länderbanke“ na Dunaju, Jellinek, se čeni na skoro 5.000.000 K. Iz začetka so mislili, da se je Jellinek usmrtil, ali temu ni tako. Jellinek najbrže še živi in vesti o njem prihajajo od raznih strani prav tako, kakor, da bi bil kak duh, ki se klati in straši po svetu. Ob Donavi so našli tudi njegov klobuk in suknjo; ali istodobno dobili so njegovi znanci pisma od njega, ki so prišla od raznih vetrov. S tem počenjanjem hoče namreč Jellinek policijo in sodno oblast voditi za nos, da jima zmeša vsako sled. Sicer pa pravijo, da se bo od zgoraj navedenega primanjkljaja pokrilo do štiri milijone K iz denarjev, katere je imel Jellinek naložene v raznih industrijskih podjetjih.

(Z grozdom se je zastrupil) na Dunaju sinček gostilničarja Spannagla. Jedel je namreč še nezrele jagode, kojih se je še držala bakrena galica, s katero so grozdje škropili zoper pero nospero. In otrok je zbolel za ostrupljenjem krvi. Zdravnik je prišel, a dečka ni mogel več rešiti. Umrli je sinček še isti večer.

(Nov zlat rudokop) so odkrili ob transvalski in oranjski meji okoli Witwatersanda. Zlato so zasledili v dolžini 20 milj. Angleži so torej vedeli, za kaj se bojujejo v Africi.

(V katera drevesa ne trešči?) Najmanj udarja strela v breze in zato se hite ljudje skriti pod brezo, ki je semintja nalašč za to zasajena ob potih. Dalje udari tudi strela redkokdaj v oreh, lipo, bukev. V drevesa, ki imajo v sebi

veliko skrobovine, udari strela pogosto. Taka so: javor, hrast, jesen in topol.

(Šest milijonov prebitka.) V avgustu t. l. presežajo v Združenih državah državni prihodki izdatke za 5 955 812 dolarjev. Skupni dohodki znašajo namreč 48 605 812 dol., dočim znašajo izdatki le 42 650 000 dol. V istem mesecu minulega leta imela je ista vlada 45 394.125 dol. dohodkov in 39 351 497 izdatkov, tako da je lanski prebitek v avgustu znašal nad šest milijonov dolarjev. Ker so pa sedaj vojni davek odpravili in vkljub temu dosegli prebitek v znesku 6 000 000 dol., dokazuje, da so vladni dohodki ogromni. Vsled odprave vojnega davka, so mesečni dohodki za kake 6 500 000 dol. manjši.

(Bogate nagrade.) Šved Edmond Nielsen je obljubil letnih 60 000 mark onemu, kateremu se posreči zediniti velesile: Avstro-Ogrsko, Rusijo, Anglijo, Nemčijo, Italijo in Francijo, ki naj bi sklenile tak mir, da bi razpustile vse vojaštvo razun telesne straže vladarske. Ogromno glavnic, ki daje omenjeno nagrado, je položil Šved, v angleško banko. — Pokojni zdravnik sir John Beau je dal 35.000 funtov sterling, katerih obresti (24.000 K letnega dohodka) bi dobival vse življenje oni, ki bi izumil sredstvo proti jetiki. Zdravilo pa mora biti tako, da ozdravi od 20 bolnikov vsaj 17. — Nagrada Meltona Payneja znaša 240 000 mark, dobi jo oni, ki izumi zrakoplov, katerega je možno svojevoljno voditi. — Iznajditelj parobroda, ki bi plul tudi pod vodo najmanj tri ure ter bi nosil 300 oseb, dobi pa 1000 funtov sterlingov. — Tudi za turiste je skrbjeno. Anglež Henry Sendamore, ki je pred dvema leti umrl, je ostavil v svoji oporoki 100.000 mark onemu, ki pride na Gavrisankar (8840 m) t. j. na najvišji vrh Himalaje.

Po sklepu lista prejeli smo naslednjo brzojavko:

Ptuj. Mnogoštevilno obiskani shod zapupnih mož ptujskega in rogaškega okraja je postavil enoglasno kandidatom za deželni zbor dr. Jurtelo, ki je le na občno prošnjo naposled kandidaturu prevzel.

(111)

Zahvala.

Povodom nenadomestljive izgube

FRANCA VERNIK

iz Št. Jurja ob juž. žel.

izražamo vsem prijateljem in znancem za ganljivo sočutje najsrčnejšo zahvalo. Posebno se tudi zahvaljujemo za vence in mnogobrojno spremstvo pokojnika k večnem počitku, zlasti čast. duhovščini in požarni bramb.

Žalujoci ostali.

Zahvala.

Ob koncu ravnokar minulega šolskega leta je priredil učitelj VI. razreda središke šole s svojimi učenci majhen izlet k paromlinu tukajšnega tržana g. J. Zadravca, da ponudi tako otrokom priliko, opazovati vsaj nekoliko v dejanskem življenju velikanako moč, ozir. učinke ulovljene pare. Lastnik paromlina, g. Zdravec je bil tako priazen, da je razkazoval in kolikor možno tudi raztolmačil otrokom vse notranje dele svojega lepo urejenega mlina — ob koncu razkazovanja pa je imenovan gospod mlade izletnike — 36 na število — celo pogostil. Podpisano šolsko vodstvo si šteje v prijetno dolžnost, da izraža g. J. Zdravcu in njegovi prelagi gospej soprogu za njuno ljubeznjivost in darežljivost na tem mestu najiskrenejšo zahvalo, proseč ju, da ohranita svojo naklonjenost in dobro srce napram šolski mladeži ter šoli v obče še tudi v prihodnje.

Šolsko vodstvo šestrazrednice v Središču
dne 20. septembra 1902.

Želim vzeti v najem gostilno ali branjarijo

pri kateri bi bilo nekoliko zemljišča. — Ponudbe naj se blagovolijo pošiljati na naslov Matija (410) Knaus, Radeče pri Zidanemmušu

Iščem kompanjona

s kapitalom 2000 kron za dobro idoče podjetje. — Več pove Jakob Omladič, (412) 2-1 Gabrje pri Celju.

Najpristrčnejša zahvala.

Povodom najine zaroke in poroke prejelja sva od oddaljenih in bližnjih prijateljev in znancev ustno, kakor pismenim in brzojavnim potom toliko lepih in prijaznih čestitk, da se nama zares ni možno vsakemu poseamežno in dostojno zahvaliti, zato naj nama p. n. gratulantje oprostite, da se tem potom najpristrčnejše zahvaliva za vse ljubke in prijazne čestitke in za vse znake odkritosrčnega prijateljstva. Živeli vrli in prijazni gratulantje!

Teharje-Vrbje, dne 24. septembra 1902.

Lenika roj. Nidorfer in Lovro Šah. (406)

Služba tajnika

občine Mozirje se odda. Plače ima na mesec 60 K in 4 K pavšala s stranskim zaslužkom. Treba mu je znati oba deželna jezika ter biti krščanskega vedenja.

Prošniki naj se obrnejo pismeno na župana Valentina Kos. (405) 3-2

Sadno drevje

priznано dobre vrste

visoko-stebčno in pritlikovce, jablane in hruške različnih vrst

prodaja TOMAŽ GRAH na Ponikvi (398) ob juž. žel. 4-3

Išče se

poštenega, zanesljivega, samskega, bolj priletnega

hlapca

za postiljona. Oglasi se naj pismeno pri upravnistvu „Domovine“ pod šifro „Postiljon“. (393) 2-2

T a k o j

se lahko prevzame dobro idoča

pekarija

v Šmihelu pri Pliberku na Koroškem zaradi oddoda dosedanega peka. — Hitre porudbe, eventualno osebno. (391) 3-3

Valentin Božič

veleposestnik in krčmar v Šmihelu pri Pliberku.

Oddaja šolske stavbe.

Stavba nove šole v Št. Vidu pri Grobelnem, v okraju Šmarje pri Jelšah, namreč enonadstropnega glavnega poslopja in enega manjšega pritličnega prizidka, se ima izvršiti in sicer za zdaj le enonadstropno glavno poslopje.

Ta stavba (enonadstropno glavno poslopje) se bo potom ustmene zniževalne dražbe oddala.

Dražba se vrši v pondeljek, dne 29. septembra 1902, ob 9 uri dopoldne v sobi III. reda ljudske šole v Št. Vidu.

Stavba se odda le enemu glavnemu podjetniku.

Izključna cena za omenjeni dve stavbi znaša 31 057 kron 61 vin.

Stavbni operat, t. j. načrti, stroškovnjak, stavbno dovoljenje in stavbni pogoji, je pri krajnem šolskem svetu v Št. Vidu in pri okr. šol. svetu (okr. glav.) v Celju v upogled razpoložen. — Opeka je že kupljena.

Vsak dražbenik mora pred pričetkom dražbe 3105 K varščine položiti.

Krajni šol. svet Št. Vid, 15. septembra 1902.

(390) 2-2

Načelnik: Anton Žogan.

Lepe suhe gobe

predivo, vsakovrstno žito, sadje, sploh vse deželne pridelke (409) 4-1

== kupi ==

Anton Kolene, trgovec v Celju.

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi

Celje, Graška cesta šte. 4, Celje.

Velika zaloga stekla, porcelana in kamenine.

Vsakovrstno v steklarsko stroko spadajoče blago, kakor svetilnice, zrcala, različni okvirji za podobe, šipe za okna itd. na debelo in na drobno.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah, katera se izvršujejo po najnižjih cenah.

Najlepši okraski in dekoracije, jako primerni predmeti za darila in srečolove.

Slavne javne zavode in privatnike opozarjam zlasti na svojo zalogo higijeničnih pljuvalnikov.

Postrežba točna in solidna!

Učenec

krepek in zdrav, iz boljše hiše, zmogel slovenskega in nemškega jezika se takoj soriame v trgovino z mešanim blagom pri FRANC KAUCIČ-u v Poličanah.

Narodna tvrdka!

Weberjevih dedičev naslednik

Vincenc Čamernik

kamnoseški mojster

Nova ulica št. 11 * **CELJE** * Nova ulica št. 11.

Delavnica cerkveno-umetnih
kamnoseških del.

Čez 200
nagrobnih
spomenikov
različnih mramorjev, granitov in
sijenitov po najnovejših, modernih
načrtih vedno v zalogi.

Usa stavbena kamnoseška dela.

Pohištvene plošče za mizarje. — Likanje in
struganje mramora s strojno silo.

Lastni kamnolomi.

Obrise na zahtevanje izdelam takoj. — Priznana so-
lidna in fina dela. — Postrežba točna.

**Železnato
vino**

krepča
malokrvne,
nervozne in
slabotne osebe

**LEKARJA
Piccoli-ja**
v Ljubljani.
Dobiva se v lekarnah

Edina zaloga na Kranjskem

LEKARNA PICCOLI

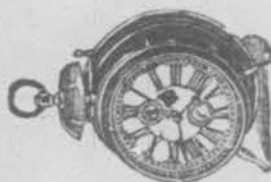
pri „Angelju“

Ljubljana, Dunajska cesta.

Politterska steklenica velja 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar **Gabrijel Piccoli**
v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek ali po poš-
tnem povzetju. — Je v razprodaji v lekarnah v Celju,
(263) Mariboru itd., a K 240 steklenica. 10—3

Priznano
izborni, cenó
blago!

Najtočnejša
in
najcenejša
popravila!

RAFAEL SALMIČ

trgovina z urami, zlatnino in optičnimi predmeti
Celje, „Narodni dom“.

Kdor hoče kupiti cenó, dobro in pošteno blago, naj se
potrudi v to veliko zalogo jeklenih, nikelnastih in srebrnih, tula
in zlatih žepnih ur.

Prstani, uhani, zapestnice, priveski, svetinje, križci, me-
daljoni, vsakovrstne verižice, lorgnon za dame in gospode v
srebru in zlatu.

Jedilne garniture, tobatiere, nastavki za sadje, cvetlice,
vizitnice itd.

Velika zaloga optičnih predmetov: očal, naočnikov, toplome-
rov, aneroidov, maksimal-toplomerov, tehtnic za vino, žganje itd.

Velika izber stenskih ur, budilk in ur z nihalom, naj-
novejše in najboljše.

Dveletna garancija za vsako prodano uro.

Use po najnižjih konkurenčnih cenah.

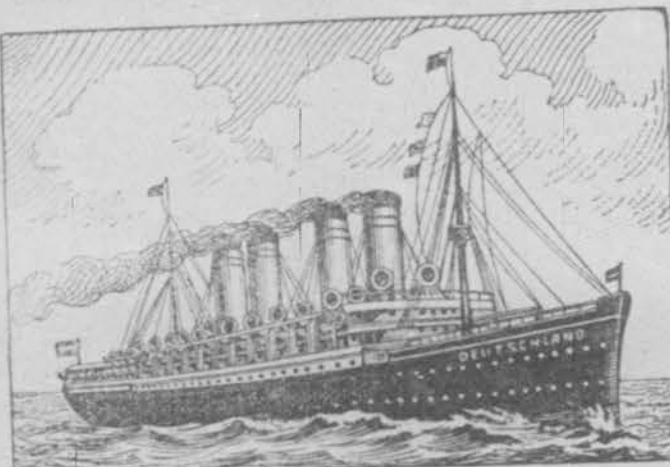
Pancer-verižice iz pristnega srebra po 6 kr. gram.

Vsakovrstna popravila se izvršujejo zanesljivo in ceno
v novourejeni povečani delalnici.

Postrežba točna.

Cene nizke.

Vizitnice priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

Največje, najhitrejšje

ter najvarnejše vrste

velikanskih parnikov

ki vozijo na

AMERIKO

Hamburg—New-York

(233) 28 le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in
brezplačno, oblastveno potrjena

Agentura Hamburg-Ameriške Linie

v Ljubljani, Marijin trg šte. 1 — nasproti Frančiškanski cerkvi.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, sahkolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobni križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Dr. Hinko Šuklje

se je povrnil iz potovanja
in zopet ordinuje.

(392) 2-2

Za v Avstriji koncesijovano
francosko prekomorsko družbo

Compagnie générale Transatlantique

Edina direktna in najkrajša črta

poštini
brzo-

par-
nikov

ki prevažajo zanesljivo brez prelaganja
iz Havra v Newyork

Za vožnje tu- in inozemskih železnic, za na-
vadna in okrožna potovanja in prireditve
romarskih vlakov

daje pojasniti in veljavne vozne liste

edina oblast potrjena potovalna pisarna

(176) 6-5

ED. ŠMARD

v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 6
blizu znane gostilne „pri Figabirtu“

(183)

SALAME

15-10

ogrske glid. 170, domače iz šunka glid. 120, domače
glid. 1, dunajske 80 kr.

Šunka brez kosti (Rollschinke) 90 kr. in glid. 110, suho
meso 70 kr., suha slanina 70 kr., glavina brez kosti
40 kr. kilo, velike kranjske klobase po 18 kr. in drugo
pošilja od 5 kil naprej po povzetju in sicer le dobro blago

JANKO EV. SIRC v Kranju.

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim,
deloljubnim in stalno naseljenim osebam
s povzetjem zastopa domače zavarovalne
družbe prve vrste. — Ponudbe
pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Za pridelovanje sadnega in vinskega mošta.

Stiskalnice za sadni mošt
za vinski mošt

s čvrsto delujočimi dvojnimi stiskali ter z urav-
nanjem pritiska „Herkules“, z jamčeni najvišji
učinek do 20%, večji nego pri vseh drugih sti-
skalnicah.

Hidravlične stiskalnice.

10-8 Mlini za sadje in grozdje. (211)

Robkalnica za grozdje
(Abbeermaschinen)

Popolne priprave pri
pridelovanju mošta,

stalne in prečiščne.

Stiskalnice soka, mlini

za jagode in priprav-

ljanje sadnega soka.

Priprave za sušenje

sadja in sočivja, stroji

za lupljenje in rezanje

sadja,

najnovejša samodelna

patentovana škropil-

nica „SYPHONIA“

za škropljenje treja in

rastlin zoper krvavo

uš, izdelujejo ter po-

šiljajo z jamstvom spe-

cialitete v najnovejši,

najizvrstnejši,

najuporabnejši in pripoznano najboljši, odlikovani

sestavi

PH. MAYFARTH & CO.

c. kr. priv. tovarna kmetijskih strojev, livarna že-

leza in parne fužine.

Dunaj, II/1, Taborstrasse Nr. 71.

Odlikovane z nad 490 zlatimi, srebrnimi in bro-

nasimi svetinjami.

Obširni katalogi zastoj

Zastopniki in preprodajalci se želijo.

Naznanilo in priporočba.

Cenjenemu p. n. občinstvu, gg. pisateljem in založnikom, slavnim občinskim
uradom, kr. šolskim svetom in šolskim vodstvom, gg. odvetnikom in notar-
jem, trgovcem in podjetnikom ter raznim uradom vljudno naznanjam, da
sem otvoril čisto na novo z najmodernejšimi stroji, črkami in okraski oskrbljeno

tiskarno knjig in umetnin

v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 9 in da tu izvršujem vsako v tiskarsko
stroko spadajoče delo.

Priporočam se za blagohotna naročila z zagotovilom točne, fine,
solidne in cene postrežbe.

DRAGOTIN HRIBAR.

Naprodaj

je dobro ohranjena hiša, v kateri je dobro ob-
skovana gostilna v večjem trgu na Dolenjskem
z živahnim prometom tik velike južnoželezniške
postaje. Hiša, ki se lahko poveča, je na najbolj ži-
vahnem in lepem prostoru trga in je pripravna
tudi za trgovino. — Kje, pove uredništvo
(387) „DOMOVINE“.

(252) **Josip Kregar** 20-20

stavbeni in galanterijski klepar v Celju

izvršuje stavbena in umetna
ter sploh v to stroko spada-
joča dela. — Napravljajo nove
strelovođe in stari strelovođi
se poskušajo z električnim
aparatom. — Cene jako nizke.

Poročilo

društva „Dijaška kuhinja“ v Celju

za šestnajsto društveno leto 1901/902.

„Dijaška kuhinja v Celju“ šteje koncem XVI. društvenega šolskega leta petnajst pokroviteljev, in sicer: G. Mih. Vošnjak, inž., posest. itd. v Gorici; g. Jurij Deteček, c. kr. notar v Celju; č. g. Davorin Škerbec, župnik na Planini; g. Ivan Šepic, veleposestnik v Konjicah; g. dr. J. Sernec, odvetnik, dežel. glavarja namestnik itd. v Celju; g. Janez Zupanc, posestnik v Gaberjih pri Celju; g. Peter Majdič, lastnik paromlina v Hudinji. č. g. Jurij Bezenšek, župnik v Čadramu, preč. g. Franc Ogradi, inf. opat v Celju; g. Bogomil Vošnjak, visokošolec v Pragi; slavne posojilnice: Celje, Zalec, Šoštanj, Mozirje in sl. okr. zastop v Gornjemgradu.

V šestnajstem društvenem šolskem letu 1901/902 so darovali naslednji udje, podporniki in dobrotniki, in sicer: g. Janez Petrak v St. Petru 10 K; g. dr. Fran Rosina, odvetnik in državni poslanec v Mariboru, 12 K; Pušica Narodni dom v Celju, 28 K 32 v; g. Jos. Kožuh, c. kr. gimnazijski profesor v Celju, 50 K; g. Franc Pintar, odvet. koncipijent v Ljubljani, 10 K; g. Anton Turnšek, veletržec M-Nazarje, 10 K; g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju, 32 K; g. Mat. Suhač, c. kr. gimn. profesor v Celju, 7 K; g. dr. Silvin Hrašovec, pristav v Mariboru, 3 K; č. g. Jernej Voh, kanonik v Mariboru, 9 K; g. dr. H. Šuklje, prakt. zdravnik v Celju, 8 K; č. g. Huth Karol, voj. župnik in kanonik v Ljubljani, 2 K; Pušice v trgovini g. Karola Vanič v Celju, 93 K 46 v; g. Petek Ivan, postajenačelnik v Žalcu, 3 K; g. Niederfer Franc v Vrbju 3 K; vesela družba v vinogradu g. dr. Dečko ta, 12 K 34 v; g. Z. fija dr. Kolšekova na Laškem 13 K; Neimenovan 10 K; č. g. Josip Kardinar, c. kr. gimn. prof. v Celju, 10 K; g. dr. Josip Vrečko, odvetnik v Celju, v gostilni g. J. Skaza v Velenju od sledečih č. g. in sicer: župnik Kukovič, kapl Voglar, kapl Šijanec, kaplan Krener, g. dr. Chloupek, Ivan Vošnjak in J. Skaza nabrano vsoto 17 K; g. Ferd. Križanec, c. kr. sod. ofic. v Brežicah, 4 K; slavna okrajna hranilnica Slovenji Gradec 50 K; g. I. Hrašovec, c. kr. stotnik v Belovaru, 3 K; g. Jožef Kavčič, organist v Zabnicah, 2 K; gospod. čne Lakatove v Zabnicah, 2 K; g. J. Hrašovec, nač. p. Kirchbichl Tirolsko, 5 K; Anton Brezovnik, učitelj v Vojniku, 60 kg krompirja in 25 kg fižola, 7 K 14 v; g. Ropas Martin, izdelovatelj glasovirjev v Celju, 10 K; Lovska družba pri g. Seršenu v Ljutomeru na predlog g. dr. Chloupek po g. Joštu 12 K; g. Alojz Gregorinčič, krojač v Celju, 2 K; č. g. Srabočan Anton, kaplan v Ljutomeru, 10 K; slavna posojilnica v Šoštanju, 40 K; Na svatbi gospd. Sidonije Kuček in Iv. Bele se je nabralo 62 K; Slavni okrajni zastop v Šmarju, 60 K; R. Š 40 K; g. Bogomil Vošnjak, iur. na češki univerzi v Pragi, ustanovo 100 K; g. M. Kolšek, čevljarski mojster v Celju, 2 K; g. dr. Benjamin Ipavc, zdravnik v Gradcu, Karl Ludwig Ring, št. 4, 4 K; g. Aleksander Hrašovec, sodn. tajnik, Sarajevo, 4 K; č. g. Fran Ks. Meško, župnik pri sv. Danielu, 4 K; g. Ivan Rebek, ključar v Celju, 3 K; zapuščina č. g. M. Stoklas, dekana v Braslovčah 17 K 76 v; č. g. Miloš Šmid, župnik v Solčavi, 13 K; g. J. žef Žager, kmet v Solčavi, 25 K; g. dr. M. Schmirmaul, zdravnik v Rajhenburgu, 10 K; od gospoda Janko-ta Vavken najden znesek 29 K 30 v; g. Bukošek Antonija pri Sv. Jerneju, 2 K; g. Hrašovec Franc, c. kr. okr. sodnik v Gradcu, 10 K; g. Božidar Štifter, profesor v Kalugi na Ruskem, 6 K; g. Šentak Mihael na Vranskem v domači družbi nabrano vsoto po 7 K; Čisti dobiček „avtomata“ na maškaradi Celjskega Sokola 9 K 44 v;

Neimenovan iz St. Lovrenca pri Mariboru 10 K; gospd. M. Šentakova na Vranskem na sokolski maškaradi v Celju za šaljive srečke nabrano vsoto 51 K 42 v; g. dr. Iv. Žmavc v Pragi, mesto venca pok. g. Pregl na v Brežicah, 10 K; visokorodni gosp. J. A. grof Nugent Palavicini, lastnik grajščine Hausampacher, nj. svet. papežev tajnik-komornik itd. 20 K; č. g. Anton Cestnik, c. kr. gimnaz. prof. v Celju 10 K; slavna posojilnica v Konjicah 50 K; č. g. Jožef Kolarič, kaplan v St. Pavlu, 10 K; g. Agrež Jožef, odvet. koncipijent v Brežicah, 10 K; g. Zemljak Boštjan, posestnik v Grobelnem, 8 K; slavna Posojilnica v Framu, 30 K; vesela družba pri grenadirju, 6 K; pušica pri g. Antonu Kolenc v Celju 5 K; slavna hranilnica in posojilnica v Kamniku, 15 K; prečastiti gg. rajhenburški duhovniki 20 K; g. Simon Wutt, c. kr. davčn. kontr. v Aflencu, 2 K; č. g. Jakob Pečnik, župnik na Kalobjah, 10 K; č. g. Matija Koren, župnik in duh. svet. v Žalcu, 10 K; č. g. Valentin Mikuš, župnik v St. Jurju ob juž. žel. 8 K; č. g. Fric Kukovič, župnik na Doberni, 2 K; č. g. Anton Lednik, župnik pri Sv. Duhu v Ločah, 5 K; g. Jos. Kranjc, veleposestnik v Gornjemgradu, 4 K; g. J. Pauer, veletržec v Braslovčah, 4 K; č. g. duhovniki zbrani na godovanju č. g. župnika Mešiček a v Brežicah, kot odgovor na Sturghovo resolucijo in dr. Tavčarjev kompromis, 105 K (od te vsote je dal č. gospod župnik Turkuš 44 K 10 v); gospa Neža Pajdaš v Zdolah, 10 K; gospica G. č. Kučekova v Žalcu 20 K; g. Vladimir Vošnjak, pravnik v Šoštaniu v veseli družbi pri „Slovanu“ nabrano vsoto 6 K; č. g. Jakob Kranjc, provizor v St. Petru, 5 K; g. dr. Ivan Dečko, odvetnik, dežel. posl. itd. v Celju, 40 K; g. Fran Lončar, tajnik posojilnice v Celju, 10 K; slavna Posojilnica v Celju 600 K; g. Ivan Luzar, nadrevident juž. žel. Dunaj III/3. Reisner strasse 27, 10 K; slavna Posojilnica v Šmarju pri Jelšah, 60 K; slavna posojilnica v Trbovljah 30 K; slavni okrajni zastop v Celju 400 K; g. Lovro Požar, c. kr. poštni kontr. v Celju, mesto venca na krsto pokojne gospe Helene Miheliak v Celju, 20 K; č. g. Alojzij Šijanec, župnik v Negovi, 4 K; č. g. Josip Krohne, kaplan v Šmarju pri Jelšah, 20 K; slavna Ormoška posojilnica, 30 K; g. Mihael Levstik, učitelj v St. Andražu, nabral v veseli družbi v St. Andražu 9 K; g. Mihael Randl, c. kr. stotnik v Komtau 12 K; častiti gosp. Matija Eferl, kaplan pri Vel. Nedelji, 2 K; č. g. Janžekovič Vid kaplan pri Sv. Miklavžu pri Ljutomeru, 3 K; č. g. Sovič v St. Lovrencu pri Mariboru, 10 K; g. Jakob Železnik, veleposestnik v Trbovljah, 2 K; g. Štefan Rojnik v Gradcu 10 K; g. Adalbert Peterlin v Klosterneuburgu 11 K; g. prof. Fon od vesele družbe pri grenadirju 3 K; gosp. J. Liesskounig, c. kr. vodja samost. gimn. razredov v Celju, 4 K; g. Iv. Fon, c. kr. gimn. prof. v Celju, 5 K; g. dr. Fr. Mohorič, c. kr. sodni pristav v Gornjemgradu 2 K; g. dr. Klavinc Ivan, odvetnik v Gradcu, 10 K; g. dr. Anton Žižek, prakt. zdravnik v Vojniku, 10 K; g. Dr. zovič Jožef, nadučitelj pri Sv. Jurju ob Pesnici, 2 K; g. Simon Meglič, nadučitelj Vransko, 26 K 79 v; gosp. Milka Kolšek v Šoštanju 2 K; g. A. Spende, c. kr. kancelist v Ribnici, 2 K; g. Peklar Matija v St. Jakobu v Slovenskih goricah 2 K; g. Slekovec Josip, nadučitelj v Jarenini, 4 K; g. P. Erjavec, župnik v Trbovljah, 15 K; g. J. Sitter, okrajni sodnik v Brežicah, 4 K; g. žand. postaje vodja v Jesenicah na Gorenjskem, 1 K; g. T. Ca jkar, c. kr. dežel. svetnik v Sevnici, 4 K; g. Žmavc Anton, oskrbnik v Kronbergu pri Gorici,

5 K; g. Wresnik J., c. kr. davč. prakt. v Rogatcu 1 K; g. dr. Rudolf Ivan, odvetnik v Konjicah 10 K; g. Zadravec Jakob, posest paromlina v Središču 2 K; g. dr. Grossman Karol, odvetnik v Ljutomeru 10 K; g. Sever Franjo, tržan in odv. uradnik v Ljutomeru 2 K; slavno županstvo Rajhenburg 10 K; g. Stiglitz Matija, c. kr. poštar na Dunaju 2 K; g. Hartman Franc v Gutensteinu 1 K; g. Zdolšek Ivan, nadučitelj v pokoju v Celju 8 K; g. Wortbüchler J., vodovodni paznik juž. žel. v Trstu 4 K; č. g. Anton Kolar, župnik na Koblju 4 K; g. Strenkel Simon, učitelj v Središču 4 K; Pevec Ivan, pos. v Bočni 1 K; g. Novak Josip, užitn. opravnik v Žireh 5 K; g. Tomaž Vamberger, poduradnik juž. žel. v Radgoni 5 K; g. Apat Ivan na Vranskem 2 K; g. Deleja Franc na Rščici 1 K; č. g. Lubej Ivan, župnik na Jezeru 3 K; g. Plavšak Rozalija v Trbovljah 2 K; g. Ogorevc Martin, trgovec v Konjicah 40 K; g. Šnabic Albert, c. kr. profesor v Kopru 3 K; g. Jurij Pikel v Grižah 1 K; g. Ig. Widgay v Mariboru 3 K; g. Pečnik Jos. na Bizeljskem 3 K; g. Mursa Jos. v Krapji 2 K; g. Matoš Alojz v Hrastniku 4 K; g. Majdič Peter star., posest. paromlina v Mengšu 10 K; g. Mlač Franc v Zagorju 8 K; slavno posojilnica v Gornjemgradu 20 K; g. Janežič Jakob v Grižah 10 K; Južna Albert v Št. Jurju ob Taboru 3 K; g. Kodrič Peter, pos. v Čermošnicah pri Žetalah 1 K; g. dr. Horvat Tomaž, odvetnik v Ptuj 10 K; g. Kaučič M., trgovec v Št. Jurju ob juž. žel. 4 K; g. A. Hrčič, kr. gimn. prof. v pok. pri Vel. nedelji, 10 K; g. A. pl. Sušec, c. in kr. polkovnik v pok. v Celju, 60 K; g. dvorni svetnik Lubec v Ljubljani 10 K; g. Jezovšek Mihael, c. kr. notar na Vranskem, 9 K; g. Pečnik J. na Bizeljskem, 8 K 40 v; g. A. Ornik v Lembachu, 1 K; g. dr. Fran Lobuscha, c. kr. okr. nadzornik v Weizu, 10 K; g. Pransseis Fran sen. v Št. Jurju ob juž. žel. 2 K; g. dr. U. Lemež, odvetnik v Slov. Bistrici 10 K; g. Franc. Eller, nadučitelj pri Mariji na Zilju, 4 K; Ml. g. dr. Na. potnik Mihael, knezoškof lavat. v Mariboru 20 K; g. L. Schellander, posestnik itd. v Celju, 10 K; g. dr. Jos. Vrečko, odvetnik v Celju 10 K; g. dr. Karlovšek J. odv. kand. v Celju, 3 K; č. g. Ran. čigaj A., župnik v Št. Petru, 10 K; g. dr. L. Filipič, odvetnik v Celju, 10 K; g. Josipina Pogačar v Celju, 2 K; g. Bizjak v Judenburgu, 2 K; gosp. Adalbert Geiss, trgovec v Žalcu, 4 K; g. Franja dr. Bergmanova v Žalcu 6 K; g. Čuš A., c. kr. cestni mojster v Aflencu, 1 K; č. g. Rapolnik Franc, župnik v Št. Vidu nad Valdekom, 2 K; g. Kolenc Jurij v Brežicah, 4 K; g. Kolšek Vinko, c. kr. notar v Šoštanju, 4 K; č. g. Krančič Iv., župnik v Grižah, 4 K; č. g. Kolarič J., župnik v Šmartnem na Paki, 10 K; g. Pintar Ivan, odv. uradnik v Ljubljani, 5 K; č. g. Volbenk Serajnik, prošt. kaplan v Tinjah, Koroško, 4 K; g. N. Zanier, trgovec v Št. Pavlu pri Preb., 10 K; g. dr. J. Kolšek, odv. na Laškem, 3 K; č. g. A. Vodusek, župnik v Vojniku, 5 K; č. g. J. Zupanič, župnik v Gotovljah, 2 K; g. Kalan F. v Trbovljah, 2 K; g. Razlag Erna, učiteljica v Ljutomeru, 1 K; slavno Posojilnica v Sevnici, 10 K; č. g. Atteneder J., župnik na Polzeli, 6 K; g. Orožen E., c. kr. notar v Trebnjem, 3 K; g. dr. J. Sernec, odv. itd. v Celju 20 K; g. Serajnik L., nadučit. na Prihovi, 2 K; č. g. Frece M., župnik v Belih vodah, 10 K; g. Widgay Ignac v Mariboru, 3 K; slavno bralno društvo v Št. Pavlu v Sav. dolini, 30 K; č. g. Zmazek Franc, župnik pri Sv. Benediktu v Slov. Goricah, 3 K; č. g. Mojžišek Anton, župnik v Št. Rupertu nad Laškem, 4 K; slavn. okrajni odbor v Kozjem, 20 K; slavno posojilno društvo v Šmiklavžu, 5 K; g. dr. M. Schmaiermaul v Rajhenburgu, 10 K; č. g. Smrečnik Franc, župnik v Št. Ilju pri Gradiču, 6 K; č. g. Jakob Krušič, župnik pri Sv. Andražu pri Velenju, 10 K; g. Franc Golčer, pos. v Čadramu, 2 K; g. Dufek Jos., medicar in svečar v

CELJE, meseca septembra 1902.

Dr. Josip Sernec l. r.
predsednikov namestnik.

Mariboru, 4 K; č. g. Robert Vaclavik, župnik pri Sv. Jederti nad Laškem, 4 K; g. Perger Franc, trgovec v Dobovi, 4 K; č. g. Lom Fran, kaplan v Brežicah, 3 K; g. Kukec Simon, pivovarnar v Žalcu, 10 K; g. Franjo Roblek, veleposestnik v Žalcu, 5 K; gg. G. J. Kukec v Žalcu 10 K; č. g. Gregor Presečnik, župnik na Frankolovem 4 K; slavno gornjesavinska posojiln. v Mozirju, 20 K; g. Mursa J. v Krapju pri Ljutomeru 2 K; č. g. Z. danšek Jos., prof. bogoslovja v Mariboru, 6 K; slavn. okrajni zastop. na Vranskem 40 K; slavno posojilnica na Dolu pri Hrastniku 14 K 9 v; g. Šebat Ivan, c. kr. narednik v kadetnici Liebenau pri Gradcu, 2 K; slavno posojilnica v Makolah 60 K; g. J. Žnideršič v Nabrežini 6 K; g. Zwölfer Martin v Dobravi pri Rajhenburgu, 24 K 84 v; g. Belec Jakob, poštni ofic. na Dunaju, 3 K; slavno bralno društvo v Ž. cab, 2 K; g. Kern Ana, pos. svečarije v Šoštanju, 10 K; č. g. Pšunder Ferdinand, kaplan v Grižah, 5 K; g. Tomaž Waida, c. kr. okr. tajnik v pok. v Celju, 3 K; g. dr. Alojz Brenčič, odvetnik v Celju, 6 K; slavno posojilnica na Vranskem, 80 K; č. g. Vaupotič Matija, župnik v Skomrah, 10 K; slavno posojilnica v Brež. cab, 20 K; g. Kovačič J. v Kranju, 2 K; slavno pos. v Slatini, 20 K; slavno posojilnica v Sl. Bistrici 40 K; č. g. J. Šelih, župnik pri Sv. Kneigundi na Pohorju, 10 K; pušica v trgovini g. D. Hribarja v Celju 3 K 79 v; g. Lovro Baš, c. kr. notar v Celju 10 K; g. dr. Hinko Šuklje, prakt. zdravnik v Celju, 10 K; g. dr. Fran Krančič, c. kr. sodni pristav v Celju, 10 K; č. g. dr. Jos. Hahnjec, učit. verouka in nem. pridgar v Celju 2 K; g. J. Pogačar v Celju 2 K; g. J. Terček, trg. potovalec v Lincu 10 K; g. Ivan Šepic, velepos. v Konjicah, 10 K; g. Ana Dimnik v Trbovljah 6 K; č. g. V. d. Janžekovič, kaplan pri Sv. M. klavžu pri Ljutomeru, 7 K; č. g. R. Vaclavik, župnik pri Sv. Jederti nad Laškem 4 K; slavno bran. in posoj. na Ljubnem, 10 K; g. Anton Mirnik, c. kr. poštni ofic. v Celju, 2 K; g. dr. Fran Mayer, odvetnik v Šoštanju, 10 K; g. J. Vošnjak v Šoštanju, 2 K; g. Jurij Detiček, c. kr. notar v Celju, 10 K; g. dr. Josip Vrečko, odvetnik v Celju, 10 K; g. Fr. Vošnjak v Celju, 2 K; g. Zupanc Janez, hišni pos. v Celju, 2 K; g. dr. Ljudevit Gulin, odv. kand. v Celju, 2 K; g. dr. Vlad. Pegan, odv. kand. v Celju, 2 K; g. Karol Vanič, trgovec v Celju, 5 K; č. g. Ivan Krušič, c. kr. šolski svet v Celju, 4 K.

Vsi darovi v XVI. šol. letu znašajo K 3.915.10
Razdelilo se je tekom tega leta vsak dan po 43 kosil, za kar se je izdalo . . . K 3.560.35

Upravni stroški, t. j. tisko vine, letno poročilo, po ložnice poštne hranilnice in razne poštnine . . . 160.81

skupaj K 3.721.16

tako da je v tem letu preostalo . . . K 193.94
katera vsota se je pa porabila v delno pokritje primanjkljajev prejšnjih let.

Kakor znano, sprejelo se je letos mnogo več dijakov, posebno v samostojne gimn. razrede z nemško slovenskim učnim jezikom, kakor poprejšnja leta, ter se je vsled tega tudi mnogo več ubogih dijakov za hrano oglasilo.

Da nam bode mogoče tudi v tem letu vsaj deloma ustreči prošnjam ubogih dijakov, obračamo se zopet do blagih prijateljev učeče se mladine z vljudno prošnjo, da nas blagovolijo tudi v tem letu kolikor le mogoče podpirati.

Milodari naj se pošiljajo pod naslovom „Dijaška kuhinja v Celju“ ter se naj darovalci blagovolijo posluževati tem poročilu priloženih položnic poštne hranilnice.

Vsem dosedanjim darovalcem pa izrekamo tem potom v imenu ubogih dijakov svojo naj toplejšo zahvalo. Bog plati!

Fran Lončar l. r.
blagajnik.